

Վ. Ս. Մ. Ա. Ն. Բ.

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ֆր.

Լիցենզիայ 6 Ֆր.

ՍՐՏԱՍՏԱՄԱՆ

Երկու քիշի մեկ ծրարով

Տարեկան 14 Ֆր.

Լիցենզիայ 7 Ֆր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

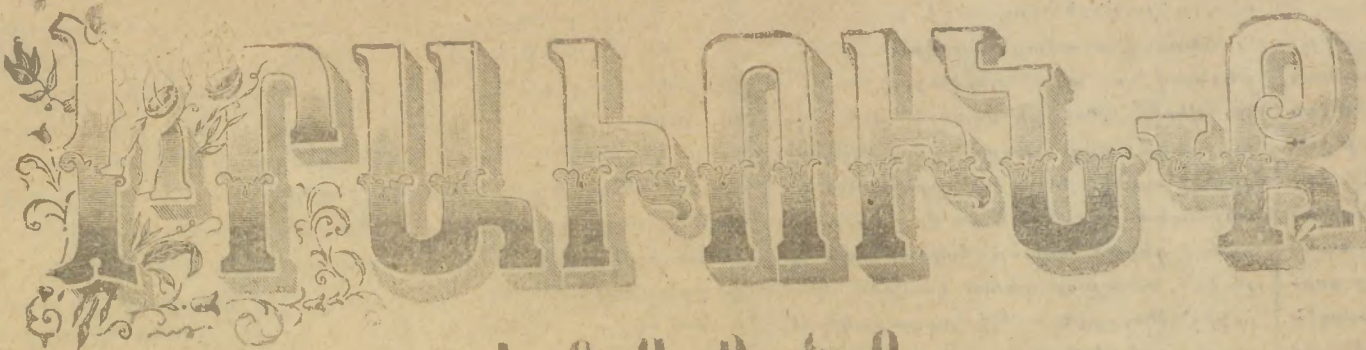
Տարեկան 2.60 Տոլ.

Լիցենզիայ 1.50 Տոլ.

ԿԱԼԻԳՐԱԿ

ՄԱՆՈՒՑՄԱՆ ՏՈՂԸ

20 ՄԵԹ.

Լ Ր Ա. Գ Ր Ի

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Յ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔԵՐԹԻ ՆԻ ՇԱՐԱԹ

Redaction du Journal

«Iraounk»

(Bulgarie) VARNA

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«Ираунк»

ВАРНА

Դրոշիակը երբ չի
տրվում

Մեր երկու շրջաններէ մէկին յան-
կարճ գործը ձգել ու հետանալուն
պատճառաւ չորեքշաբթի օր Խաւնով
չը հրատարակուեցաւ:
Այս մասին յարգոյ բաժանորդներու
ներդրութիւնը խնդրելով. կուգանք
յայտնել թէ միջոցներ ձեռք առած ենք
միզ վստահութիւն ներշնչող պարկեշտ
գրաշար մը գտնելու:

Ն Ո Ւ Է Ր

Խմբագրութեան կողմէ խոստաց-
ւած նուէր գիրքը «Լարեպ Սիւլէր»
գրկած էնք մեր այն բաժանորդներուն
որոնք իրենց անցեալ 1907 տարւոյ
բաժնեկիւնը ամբողջովին վճարած են:
Թարգ չը վճարողներուն կազմարա-
րենք որ փութան վճարել եւ ստանալ
իրենց նուէրը:

ՊԱՏԳԱՍԱԻՈՐՆԵՐԸ

Կաթողիկոսական ընտրութեան
համար ռուսահայերը ընտրեցին
իրենց պատուիրակները, որոնց
միջոցաւ պիտի ընտրուին բուն
պատգամաւորները, որոնք պիտի
մասնակցին էլմիածին գումա-
մուծիք համագումարին:

Յայտնի է թէ Ռուսահայ պատ-
գամաւորները թիւը շատ փոքր
պիտի ըլլայ տաճկահայ պատգա-
մաւորներու թիւէն: Այսու հան-
դերձ ռուսահայք մեծ խնամք եւ
աշխատութիւն ցոյց կուտան ընտ-
րելի պատգամաւորներու արժա-
նութեան մասին: Մշակի
կընէ պէտք է աշխատիլ, որ
մեր սակաւաթիւ պատգամաւոր-
ները լաւ պատրաստուած լինեն
իրանց պատասխանատու պաշտո-
նի կաշման համար եւ կարող լի-
նեն իրանց համոզուած խորքով
եւ ուժեղ պատճառաբանութիւն-
ներով բարոյական հեղինակու-
թիւն ձեռք բերել համագումար
ժողովում եւ կարող լինեն այն-
քան իմաստալի, փայլուն եւ ու-
ժեղ կերպով արտայայտել ռու-
սահայ ժողովրդի հասարակական
կարծիքը, որ կարողանան թըր-
քահայ եղբայրներին ըմբռնել
տալ իրանց հայեցակէտներին հիմ-
նաւոր լինելը:

Երբ փոքրաթիւ պատգամաւոր-
ներ տալ կոչուած ռուսահայ հա-

տուածք մեծ խնամք ցոյց կու-
տայ մամուլով եւ ժողովներով իր
պատգամաւորներու կարողու-
թեան եւ արժանաւորութեան մա-
սին, անդին տաճկահայք որ պատ-
գամաւորներու ստուարագոյն
թիւը պիտի տայ լուռ ու մունջ
կեցած կըստան որ Օրմանեա-
նէն ստանալիք հրահանգներուն
համեմատ չարժի, կամ աւելի ճիշ-
դը Օրմանեանի մատնանշած մար-
դիկը պատգամաւոր անուանէ:
Տաճկահայ մամուլը այս գուռ
կրօնական հանգամանք ունեցող
կաթողիկոսական ընտրութեան
մասին ալ երկու տող գրելու ա-
զատութիւնը չը վայելի: Ընտ-
րելի եկեղեցականներու կարտ-
ղութեան եւ ընդունակութեանց
նկատմամբ խօսք մը բառ մը
գրել հոն չէ կարելի: այլ պո-
սահայ լիբերլեթը ամբողջ սիւնակ
ները կը գրաւեն Օրմանեան Պատ-
րիարքի քարոզներուն ու գործե-
րուն դրուատիքը, որոնցմով
կը ջանան անուղղակի կերպով
ժողովուրդին այն համոզումներ-
ընչել թէ հայ ազգին միակ ար-
ժանաւոր կաթողիկոսացուն Օրման-
եանէն զատ մէկը չը կրնար ըլ-
լալ: Այս նախապաշարումով լեց-
ւած ժողովուրդի մը պատգամա-
ւորները, եթէ ոչ ամբողջու-
թեամբ գէթ մեծամասնութեամբ
ընական է որ իրենց քուէները
Օրմանեանին տալու մտքով ճառ-
բայ պիտի ելլեն: Իսկ նոյն տաճ-
կահայ հատուածին եկեղեցական
պատգամաւորները, գրեթէ ա-
ռանց բացառութեան, կամ Օր-
մանեանի սաները պիտի ըլլան
եւ կամ թէ անկէ խայծեր ու խոս-
տումներ ընդունած մարդիկ: Եւ
արդէն Օրմանեան ճարպիկ մի-
ջոցներով, շքանշաններով ու կոն-
գակներով գիտցած է սիրաշա-
հել զաւառներու մէջ շատ մը
ժողովականներ:

Ահա այդ երեւոյթներէն եւ պատ-
մուած ու գրուած իրողութիւն-
ներէն դատելով, եկած ենք այն
համոզման թէ տաճկահայոց կող-
մէ իջմիծին երթալիք պատ-
գամաւորները մեծ մասամբ հե-
ռի պիտի ըլլան ժողովուրդին

իսկական իղձը ու ձայնը ներկա-
յացներէ:

Այս իսկ պատճառով պէտք է,
անհրաժեշտ է, որ, ինչպէս կով-
կասի, նոյնպէս եւ արտասահմանի
հայ հատուածները մեծ խնամ-
քով եւ զերծ կուսակցական նեղ
հայեացքներէ կատարեն իրենց
պատգամաւորներու ընտրութիւ-
նը եւ անոնք ըլլան այնպիսի կա-
րողութիւններով օժտուած մար-
դիկ, որոնք կարենան էլմիած-
նայ համագումարին մէջ կշիռ
ստանալ իրենց հմտալից, համո-
զիչ ու անկեղծ արտայայտու-
թիւններով:

Նոյն խնամքը եւ վերաբեր-
մունքը պէտք է ունենանք Պուլ-
կարահայերս Աօֆիայի մէջ այս
յուշի 30ին գումարուելիք պուլ-
կարահայ համաժողովի պատգա-
մաւորներու ընտրութեան մա-
սին: Մանաւանդ թէ այս համա-
ժողովին մէջ միայն կաթողիկո-
սական պատգամաւոր մը չէ որ
պիտի ընտրուի, այլ մեզ համար
շատ աւելի եւ անմիջական կարե-
ւորութիւն ունեցող գործեր պի-
տի տեսնուին ու կարգադրուին
հոն, ինչպէս կրթական եւ վիճա-
կային կազմակերպական խնդի-
րները որոնք կենսական են Պուլ-
կարահայութեան գոյութեան
պահպանման տեսակէտով:

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՎԻՃԱԿԷՆ

Պատրիարքը արտասահմանի
բազմահայ քաղաքներու թաղ
խորհուրդներուն հետեւեալ թա-
խանձական կոչը ուղղած է, Հայ-
րենիքի սովատանջ մեր եղբայր-
ներուն հացադին փութացնելու
համար, որպէս զի անոնք սովամահ
չը կորսուին:

Պատրիարքաւ Հայոց

Կ. Պոլսի 24 մայիս 1908

Պատ. անդամք Թաղ. Խորհրդոյ...

Անցեալ տարի է ի վեր Թուրքիոյ հա-
յաբնակ գաւառացիք, ուր կը գտնուի
մեր ժողովրդեան մեծամասնութիւնը,
անհուն կարօտութիւն կը տրիէ հունձ-
քերու անյաջողութեան պատճառաւ:
Կարօտութիւնը այժմ սաստկացած է

սովի կերպարանքով եւ այն աստիճան
որ հազարաւոր անձինք սնոթի են եւ
սովատանջ մեռնողներուն թիւը կը
բազմանայ օր քան զօր: Այս դառնա-
գոյն եւ աղետալի կացութեան առջեւ
կոչում կըրենք ձեր բարեօրական
զգացումներուն, եւ օրհասական կա-
րօնեց օգնութեան հասնելու համար
ողորմութիւն կը հայցենք թախանձա-
նօք: Կը խնդրենք որ շանտեօք մեր
խնդիրը եւ փութաք զրկել մեզ Ձեր
նպաստը, թող Ձեր սիրուն որոշէ տ-
նոր չափը. կեանքեր պիտի փրկեն այս
նպատակները:

Ազօթարար

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ

Մաղաքիա արքեպ.

ԲՈՂՈՔ ՍԵՆ ԱԼ

ԵՐԿՈՒ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ԴԵՄ

(Շար. մախորդ քիւեմ եւ վերջ)

Դրօշակեան թերթերը՝ Գոնկրէն Ի
վեր պատասխանելու համար այդ առ-
թիւ Դրօշակեանց դէմ ուղղուած քնն-
նադատութեանց՝ կըսեն թէ համաձայ-
նելով հանդերձ մէտն թուրքերուն հետ
Դաշնակցութիւնը երբէք չէ լքած իր
ուրոյն ազգային ճշգրտը, ձեռք չէ
քաշած ոչ Պերլինի դաշնագրին ճշգ-
րագումէն ոչ 1895ի միտրանտումէն,
եւ թէ միայն Սուլթանին գահընկեցու-
թիւնն ու սահմանադրական թէմիմի մը
հաստատումն իրականացնելու համար
համաձայնած է մէտն թուրքերուն հետ
եւ այդ արդիւնքը ստացուելէ յետոյ՝
Դաշնակցութիւնը միշտ պիտի շարու-
նակէ իր գուռ հայկական (ու սօսիա-
լիստական) ձրագրին իրագործման հե-
տապնդիլ:

Այս արամարանութիւնը խախտու հի-
մերու վրայ կը հանգչի: Եթէ մէտն
թուրքերը իրենք իւր արդէն յեղա-
փոխական հոյակապ գործունէութիւն
մը ցոյց տուած, ճակատաճը արմա-
տապէս ու իրապէս վերանորոգելու
ձգտող ուժեղ շարժման մը նախաձեռ-
նութիւնն ունեցած եւ Տաճկաստանի
ոչ թուրք ազգութեանց ինքնուրոյն
կազմակերպութեան ուղղութեամբ ըն-
դունած մարմին մը ըլլային, հասկա-
նալի պիտի ըլլար որ հայ յեղափոխա-
կան կուսակցութիւնները երթային ա-
ջակցիլ այդ մարմնոյն, բայց այդպէս չէ:
Մէտն թուրքերուն ստուար մեծամաս-
նութիւնը՝ քնքշեք զուրկ ցոյց տը-
ւած է անձնական նախաձեռնութեան
«ոյրէն», ու Տաճկաստանի բոլոր այլա-
տարր ազգութիւնները իր քնքշելու
միաձոյլ «սոսմանեան» ազգ մը կազմե-

աշխատողներն են թէ պիտի ձգտին ոչ միայն մեր երկրէ երկիրները մեր-նքեցելու, այլ նաեւ ան մեծագոյն պի-տի օրէն նպատակաւորելու եւ պահպա-նելու աշխարհի ընդհանուր խաղա-նքի թիւը:

Այդ յուսով թէ այս միացման պիտի ընդգրկուի քիչ օրէն Ձեր վերաբերու-նքն կրկին հանդիպելու ուրիշ ա-նքի մը:

Ն. Վոյնիսկի կըսէ «Բանի մը ամբի-տալ անկարելի է նկատուածը այսօր խաղալու իրողութիւնն է եւ այժմ Սեյդիկա եւ Նուսիպ կրնան անգործու-նալ քանակելի թիւեցեալներ, ամբ-բայեցեալ, պարսկական եւ հնդկական խնդրոց վրայ»:

Սոյն վրայի, «Բանի» գիտնակ-րութիւնը եւ անգլո-ռուս համաձայ-նութիւնը պիտի նպաստեն Գերմանիոյ հետ բարեկամական յարաբերութեանց պահպանման:

Սինք Ռուսներս Գերմանիայէ կու-րծնք միայն որ արդիւնքներ չը յարու-նեն Պոլսոյ մէջ եւրոպական համա-կայնութեան ճամբուն վրայ եւ չը խոստուի Ռուսիոյ ներքին քաղաքա-կան գործերուն»:

Կազմի քը Պոլսու թերթը կը յայտա-բարէ թէ Ռէվալի տեսակցութիւնը հաղթանակէ յայտարարութիւն մըն է Սեյդիկոյ երկնակ վերակցութեան հետ քաղաքականագէտ զանաւորներուն Այդ զանաւորութիւնը, Կը յուսայ թերթը, պիտի ապահովէ խաղաղութիւնը եւ վստահութիւնը ազգաց մէջ եւ պիտի նուազեցնէ ուղիւստիւնման ծանր բե-րքը:

Ռուսական Ռուս թերթը ձեռ կը յայտարարէ թէ Անգլո-ռուս համա-կայնութիւնը կը զարմնէ ամէն ինչիւր, եւ ոչ թէ միայն ասիական խնդիրնե-րը, եւ անիկայ է. չարեւոր քայլե-րէն մին պիտի ընդայ, Սոյն թերթը կը զարմնէ որ այս մերձեցումը կազմա-րուէ Գերմանիոյ յետադիմական ազ-գայնութիւնը Ռուսիոյ նորքին գործե-րուն վրայ:

Անգլիական թերթերն ալ հաւասա-րագէս գործ են Ռէվալի տեսակցութե-նէն. Սթանստըք պիտական եւ ոչ թէ ընտանեկան տեսակցութիւնն կանուա-րէ զայն. «Սթանսթըք» կը պնդէ թէ քա-ղաքական մեծ նշանակութիւն ունե-ցաւ այդ տեսակցութիւնը. ու կըսէ «Ռուսական» մամուլը համաձայն է Անգ-լիոյ եւ Եւրոպայի մամուլին, զայն (ս սակցութիւնը) նկատելու մէջ իբր եւրոպայի խաղաղութիւնը ապահովող է. ամբողջով. Ի. կը յարէ թերթը:

Այս երեքակ բարեկամութիւնը որ ծնած է սերտ համաձայնութեան, երկակ գիտակցութիւնը խզրէ, (կա-րողութեան դուրս կը ձգէ, եւ քսան, երորդ դարու մեծագոյն դէպքն է և):

ԻՂԻՒԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Եւրոպայ, 27 մայիս 908

Անցեալ տարի մի քանի ան-ձինք եկած էին տեղս՝ օգտաւո-րութեան պատրուակաւ՝ խմբա-պետ Միհրաբը եւ իւր եղբայրը սպաննելու նպատակաւ նրա հետ էր սրբեկայրի կին մը եւ 15 տարեկան երեխան, նաեւ ընկեր մը. Այս վերջինը հրէշ մըն էր, հէք տղան խաբելով տարած էր Սասանտարա ըսուած այգում գա-ղանարար սպաննած. յիմար ծը-րագիր իրադարձելու Սա ամե-նավատ յանցանք մըն էր որդա-

նակը իր անվորձ եղբոր սիրտը խրուժ է. մարդու սոսկում է որ կը պատէ:

Իսկայն 9 հոգի բռնուեցան ո-րոնց երկուսը կին մի մըն. Վեր-ջերս տեղս առեւտրական գործ-ընող Արմենակ Սեյդիկան եւս բռ-նուած է իբր նրանց մեղսակից-թէ եւ սա 3000 ռուպլի գրաւա-կանով բաց թողուած էր՝ կրկին բռնեցին տարան Սեւաստարո-ւոր պատերազմական օրէնքով դատուած են. 7ին կախաղան եւ 2ին՝ որ կին են, 1 քական տարի-փակ Արմենակին 18 տարի տա-ժանակիչ աշխատանքի դատա-պարտած են. Արմեն, ի զուր տեղ-քանի անձինք կորան:

Պատահական Թղթակից մը

Սոֆիա, 1 Յունիս 1900

Այսօր կատարուեցաւ տեղւոյս թաղ-խորհրդոյ ընտրութիւնը. ընտրուեցան մեծ մասամբ դաշ-նակցականներ, բուռն բրօքական դի մը եւս պատակը զմիջոց կար-դարացնէի սկզբունքով ամեն սպորնակութիւններու դիմող ստե-րու պահուն չկարմորը կեղծե-լու միջոցին չվարանող «ստու-մագրութիւն կրել չինք գիտեր» ըսելու չամչցող հինգ սանթիմ ազգային տուրք չվճարող, բայց ընտրութեանց մասնակցելու ի-րաւունք ունենալ կարծող, որու համար քուէ տալէ տեղեկութիւն չունեցող կոյր եւ ուրմմի երա-մակին քուէներուն շնորհիւ, բանտիտաները խոստացեր են իրենց ընտրողներուն, Հայաս-տանի մնացած մասն ալ փրկելը Ազգային վարժարանին գոյու-թեան դէմ դաւաճանող վարժու-հին իր պաշտօնին մէջ վերա-հաստատեցով առանց սակայն գիտնալ ուղեւոր թէ, այդպիսի պարագայի մը մէջ, եկեղեցւոյն եւ վարժարանին գոյութիւնը ի-րենց ամսավճարներով պահա-նող մեծ ամսանութիւնը որոշած է երես դարձել թաղականու-թեանէն:

Կրտսի թէ, նորքնտիր թաղ-խորհրդոյ դաշնակցական մեծա-մասնութիւնը, եկեղեցւոյն եւ վար-ժարանին բարեք մատակարա-րութեան համար, որոշած է իր անճարակ բարձրագոյնութեան համար ականակուու ապտականը շաններով շքադարձուած ծանօթ իր մէկ անդամը դանձապետ ընտ-րել իր ապագայ իմաստուն գոր-ծունէութեան մէկ նմոյշը կան-խաւ ցուցնելու համար:

Բուխարկող

Վայցօր «Նաւը» քարի Հ. Յ. Դաշ-նակցութեան մէջ՝ գիւրք 46 ծախուի նաեւ Սոֆիայի մէջ Պ. Մկրտիչ Ներ-սէսեանի քով:

Պ. ԽՈՒՇՊՈՒԼԱՆ

Դուք «Իրաւունք»-ի մէջ ձեր բնու-թեան համեմատ մի երկար յօդուած էք շարեր ու ջանացեր ձեզ վերապա-յարգանքի մէջ դնելու նպատակաւ գիտ-սեւ ներկելու. Ձեր կրցածն ըրիք, բայց մեծ սխալ ու անիրաւութիւն է:

Դուք կըսէք թէ ես մի զոյգ հայ պատկերով հայութեան մեծ վնաս ըրած եմ. Իս ես կը պատասխանեմ որ ձեր ըսածը ճշմարիտ չէ. Մեր հայ ազգի ամենագլխաւոր էութիւնը ու գոյու-թիւնը Բրիտանիէութիւնն է. արդէն մեր ազգը սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի միջոցաւ քրիստոնէական հաւատքն ընդունելով Արեւելքի մէջ ամենալու-սաւոր ու յառաջդէմ ազգն է եղեր մինչեւ այսօր. Ինչպէս հայ ազգը կը հաւատայ սուրբ Աւետարանին, ես ալ. հայ ազգը կը հաւատայ Աստուծոյ որ-դի Յիսուս Բրիտանիս, ես ալ. նաեւ կը հաւատայ Աստուծոյ, ես ալ:

Իսկ դու, պարոն խուշպուլեան, ոչ սուրբ նոր եւ հին կտակարանին կը հաւատաս, ոչ մարդկային մեղաւոր ազ-գի օրհնեալ փրկիչ Յիսուս քրիստոսին կը հաւատաս ու ոչ ալ աշխարհքս ու քեղ ստեղծող ամենակարող Աստուծոյն կը հաւատաս. Հայ ազգին մէջ կը ներ-կայացան իբրեւ ազգասէր գաղտնի, բայց անհաւատութեամբ ու անաս-տուածութեամբ լեցուն գայլ ես որ մեր խեղճ ազգը ծածուկ կերպով կը ջարդես, կը փշրես. Հայոց հոգեւոր ազ-նիւ Ճեմարանը էջմիածին առատապէս վայելցիւր, բայց դու ինքք ու չա-տերը, նոյնիսկ նաեւ Ս. Բրապայ ուսում առած վարդապետները, անհաւատու-թիւն ու հակաքրիստոնէութիւնը ան-կէ մինչեւ այսօր կը շարունակէք («) Ես բողոքական չեմ ու բողոքական-ները Եւրոպայ տեսած զոլուած եմ. Իսկ հայութեան կրօնքը, դաւանութիւնը ու հոգեւոր գրքերը ինծի շատ հաճելի յարգելի եւ սիրելի են:

Լուսաւորչական այժմեան վիճակի դէմ երկու որոշ դալարար ունիմ. Ա. ուղինը սա է, որ այդ մեր եկեղեցւոյն ժամանացութիւնը եւ ամէն դաւանա-կան իրողութիւնները բոլորն ալ զը-րաբար են աշպէս որ մղովուրդը զը-րեթէ ոչինչ չի հասկնար. ուրեմն ոչ-ինչ օգուտ չըկայ այդ երկու ժամե-րով զրաբար երգելն ու աղօթելն ու ընթերցումը. Կարդացէք Ա. Կորնթ. ԺԻ դուրսը եւ կը տեսնէք, որ Պօղոս Առաքեալը որոշ կերպով, ընդարձակ-օրէն կը խրատէ Սուրբ Հոգիով, որ հաւատացեալները պէտք է ոչ թէ զը-րաբար ու անհասկանալի լեզուով խո-սին այլ հասկանալի որոշ խօսքերով. Ծնա՛ք թէ ի՜նչ կըսէ այդ առաքեալը «Աստուծմէ կը զոհանամ, որ ձեր ա-մենէն աւելի լեզուններով կը խօսիմ, բայց եկեղեցւոյն մէջ կուզեմ չինգ խօսք մտառութեամբս խօսիլ, որ ու-րիշներուն ալ սորվեցնեմ, քան թէ քիւրաւոր խօսքեր անհասկանալի լեզ-ւով. » Ա. Կորնթ. ԺԻ. 18-19: Ա-

Դ. Խնք. — Հակաբնական գրուածք-ներու չը հաւատացող եւ անաստուած կարծեալ մարդիկ շատ անգամ աւե-լի ուղղամիտ եւ բարի են քան այն պատուելիները կամ կրօնաւորները՝ ո-րոնք օրը հազար անգամ Լուսաւորչ, Յիսուսը եւ Ս. Գիրքը իրար կըխառնեն. ասոնք կը նմանին ծեփուած գերեզ-մաններու, որոնք արտաքինապէս փայ-լուն եւ գեղեցիկ կերեւան թուի ներ-քուստ լինեն պղծութեամբ եւ գար-շահոտութեամբ. Ճիշդ Յիսուսի նկա-րագրած կեղծաւոր փարիսեցիներու նման:

սիկայ մեծ ցաւ է մեր ազգին որ ա-մէն օր եւ մահաւանդ ամէն յիւրակի օրեր եկեղեցի կերթան բայց բան մը չեն հասկանար. Որչա՛փ օգտակար կըլ-լար գոնէ աւետարանի ընթերցումը միշտ աշխարհաբար կարգացուէր:

Եւ իմ երկրորդ գաղափարս մեր ազ-գային եկեղեցւոյն սա է որ մեր քա-հանները, վարդապետները եւ նոյն իսկ եպիսկոպոսները արտաքին չնչին բաներով զբաղուած ըլլալով աւետա-րանը չեն քարոզեր եւ ժողովուրդին բան չեն հասկացնելու. Աստուծոյ որդին Յիսուսը ամենապարզ կերպով ըսաւ «Ամէն իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ երկինքի եւ երկրի մէջ. ուրեմն գա-ցէք բոլոր ազգերը աշակերտեցէք, մը-կրտեցէք զանոնք յանուն հոր եւ որ-դւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ, սորվեցուցէք անոնց որ ան ամէն բաները պահեն ինչ որ ես ձեզ պատուիրեցի՝ եւ անա ամէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչեւ աշ-խարհի վերջը» (Մատթ. ԻԲ. 18-20) Իայց մեր հայ հոգեւորականները փըր-կիչ Յիսուսի այդ անուր հրամանը ոչ մի ամենատար բանի տեղ չեն դնելու. Եթէ մեր ազգային եկեղեցին Բրիտան-սի այս որոշ պատուէրը յարգէր եւ ըստ կարողութեան միշտ ջանար կատարել, ես եթէ առողջ ըլլայի ամէն օր եւ մա-նաւանդ ամէն կիրակի Լուսաւորչա-կան եկեղեցին կերթայի եւ Աստուծոյ փառք ու երկրպագութիւն կը տայի, տեսնելով որ մեր հոգեւորականները իրաւ ճշմարիտ քրիստոնեաներ են եւ Բրիտանոսի պատուէրները կը կատա-րեն:

Ահա՛ պարոն խուշպուլեան, հասկը-ցաք թէ ես որչա՛փ Լուսաւորչական ե-կեղեցւոյն մօտ եմ, իսկ դուք ճշմա-րիտ հայ քրիստոնէութեան հակառակ անհաւատ անաստուած էք. Մեր ո-ղորմած երկնա-որ հայրը օրհնէ իմ այս ծերութեան խրատս ձեզ թշուառ վի-ճակի համար, եւ ազգէ մեր միւս ան-հաւատ հայերի սրտին ալ:

Այս. Ամիրխանեանց

Յ. Գ. — Այն ինծի լաւ ծա՛օյ երկու նշանեալները ինձ խնդրեցին որ ես նորանց բացատրեմ որոշ կերպով թէ ան ու կնոջ քրիստոնէական կոչու-մը ինչ է, եւ ես կարդացի անոնց ու յայտնեցի մանրամասն Լուսաւորչ խօս-քը. Լուսաւորչական քահանաները մի-այն զրաբար կը կարդան ու կը վեր-ջացնեն, որ օգուտ չէ:

Ա. Ա.

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Տիգրիսի մէջ տեղի կունենայ կաթողիկոսական 42 պատուիրակ-ներու եւ լիազօրներու ժողովը, ուր խորհրդակցութեան եւ քըն-նուծեան կենթարկուին կաթո-ղիկոսոյն ջոյ եպիսկոպոսներու աշցեալը եւ կարողութիւնը. Հոն կը պարզուի թէ բոլորն ալ նա-խապատուութիւն կուտան իզ-միրեանին եւ այնուհետեւ Օր-մանեանի եւ Դուրեանի:

— Հայաստանի սովետոց համար տեղս դրամ հանգանակող Յանձ-նախումբը 1000 ֆրէ աւելի գու-մար մը զոյացուցած ըլլալով, այսօրեր Պատրիարքարանի մի-ջոցաւ այդ գումարը կը հասցնէ սովեալ գաւառները:

— Ողբացեալ Ա. Արփիարեանը սպաննող Պետրոս Հիւսնեանը մա-

հունան, իսկ մեղսակից Ջարեհ Գոչեանը 15 տարի տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուեցան:

—Մուշէն Դրօշակի գրուած նամակ մը կը հաստատէ թէ չարագործ Ղասաթ պէկ ողջ է և հանգիստ կառնէ: Այս առթիւ «Դրօշակ» կը բարեհաճի իր նախորդ թուով տուած Ղասաթի ըսպանման լուրը իբր «սխալ» հերքել: Այս ալ Խանասորի Շարաֆ բէկի ողջնալուն նմանեցաւ: Կը բարեմաղթենք որ վանայ մատնիչ Դաւիթն ալ չողջնայ, որուն ծանուցեալ սպաննումը 100 հայերու մահուան պատճառ եղաւ:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Վառնա. Վ. Խ. — Վանայ Ամերիկեան Ուրբանցէն խումբ մը հայ որբերու աշօր թափառական ու թշուառ վրձակի մը մատուցելուն պատճառը Դաշնակցական չեֆիւր ըլլալը հաստատող ձեր նամակը հրատարակելէ առաջ կուգինք անձամբ տեսնուիլ ձեզ հետ: Ուստի հաճեցէք խմբագրատուն հանդիպիլ:

Վառնա. Անմիտթար. — Ձեր պատասխանը Արմենիայի ցեղաբանութեան դէմ մեր յաջորդ թիւին յետաձգեցինք: Ի թիւերու առատութեան պատճառաւ:

ՀԱՎԱՏՈՒՄ

ԹԻՒՐԻՒՄ

Բեթրսպուրկտան պիտորիւտիկի իւզրէ, Բուս վէ Ինկիլ տէվլէթլէրի պէյնիտէ Մաքէթոնիա իսլահաթը խուսուսընտա մուվաֆազաթ հասըլ օլմուշ օլարազ, բուս խարիճիյէ նաղըը Սթանպօլ բուս էլիսի իլէ միւղէքէրէտէն սօնրա՝ իսլահաթ լահնէսիտի թանգիւմ իթմէք վազիֆէսիտի անա իհալէ էյլէմիշ:

—Մաքէթոնիա ըռմ չէթալարընը չիտտէթլէ թաադիպ իթմէք իշիւն, սէր միւֆէթիշ Հիւմի բաշա իօշիւնճի օրոտու գօմանտանը իլէ միւղէքէրէտէ պուլունտըղը Սթանպօլտան պիտորիւմիշ տիր:

—Պուլկար գօմիթէ բէյիսի Սանտանսքինին ճէսիմ պիր չէթա իլէ Մաքէթոնիայ կէչէճէկինի թիւրք հիւրիւմէթի տույարազ, սսքէր գօմանտանլարընա թալիմաթ վէրմիշ տիր:

ՏԱԽԻԼՅԷ

Վէլ. Բօքսանըն պէյանը իւզրէ, Մաքէթոնիա գօմիթէլէրինին «տալիլիյէ թէշքիլաթը» նամը իլէ Սանտանսքի վէ պուլունտոսթլարը թարաֆընտան Պուլկարիանըն տալիլիյէ նաղըրընա թէհտիտամիզ մէքթուպլար կէօն աէրիւմիշ քի՝ գօմիթէնին պաղը պատմլարընա մէմուրիյէթլէր վէ

րիւսին. ասքի հալտէ մինիսթէրի էօլտիւրմէք գօրգուսընը վէրմիշլէր:

Շիմտի պու մէքթուպլար իւղէրինէ՝ Պուլկարիա հիւրիւմէթի Սանտանսքինին տոսթլարընը վէ թարաֆտարլարընը թէվգըֆ վէ թաադիպ իթմէկէ պաշլամըշ օրտըղը Սօֆիատան Պուգրէշէ պաթէլէկրաֆ պիտորիւմիշ տիր:

—Գօպուրկ հիւրիւմտարը բըրէնս էտուարտ պիր գաշկիւնտէն պէրու Սօֆիատա Ֆէխամ. Բրէն սիմիզէ միսաֆիր պուլունիյօրլար: Մուշարիւյհ իշպու այըն տօգուղընտա Սթանպօլա կիտոպ, 11 կիւն գատար գալաճագ ըմըշ:

—Շէհրիմիզտէ կէչէն ճուճաէրթէսի ազլամը սաաթ 8 բաստէլէրինտէ բէք տէհշէթլի պիր ֆաճէա վուգու պուլտու: Մէհմէտ իսմինտէ պիր թիւրք՝ իսթիյար բէտէրինտէն 30 ֆր. իսթէմիշ վէ բէտէրի իսէ վէրմէմիշ օլտըղընտան՝ հիտտէթլէնէրէք, մութֆազտա վալիտէսինին էլինտէքի պըշաղը գաբուպ, հալլույա չըգար վէ չարսըտան էվէ տէօնմէքտէ օլան բէտէրինի գաթլ իտէր: Վալիտէսինին ֆիզան ու ֆէրետը իւզէրինէ ժանտարմլար եթիշուպ գաթիլի թուլթարլար:

Տիւնտարլարըն իմանը իւզրէ, հէր չէյտէ Ալահըն բարմաղը օլտըղը կիպի պու տէհշէթլի վէ էմսալը նամէսպուգ ճիւնայէթտէ հէր հալտէ Ալահըն բարմաղը օլմազ կէրէք տիր: Մաթթուլ բէտէրի էյի թանըյաշլարըն թաստիգի իւզրէ, օ՝ Ձէհիր Ալի-թէսմիյէ օլունուր ըմըշ: Անըն պու «զէհիր» նամը գաղանմաը կէնճ լիկիւնտէ, թիւրքիա վաթթընտա, բէք չօգ պիկիւնահ խըրըսթիյանլար քէսմիշ, չօգ բէտէրլէր աղլաթմըշ, չալմըշ, չըբմըշ վէ չալտըղը վէ զասպէն ալտըղը բարալար վէ մալլար իլէ էվլատընը պէսլէմիշ: Իշթէ էվլատըտէ օգաթթալ բէտէրին պիւկիւն գաթիլի օլմուշ տըր:

ԲՈՒՓԻԱ

Էվլէլքի նամէրօմըզտա Թիֆլիստէն ալընան թէլէկրաֆ իւզրէ, «Կիւրճիստան էքդարքը» թապիր օլընան բուս եպիսկոպոսըն գաթըլ օլընտըղընը եաղմըշ ըտըզ, իշթէ պու տէֆա տալիլի թէքար մէքքիւր չէհիրտէ՝ եէնի պիր պէօյիւկ ֆաճէանըն վուգուի պիտորիւմիշ տիր:

Թիֆլիսին կէօմրիւկ տաիրէսինէ նակէհան օն քիշի կիրուպ միւտիրի վէ է մէմուրը գաթլ իտէրլէր, վէ գաստաա պուլընան 24,000 բուպլի ալըրլար վէ զայպ օլմուլար:

—Աճէմ թապաաը օլան Գիւրտլէրտէն պիր չէթա բուս սինօրընը կէչուպ պիր բուս գաթիլանը վէ պիր նէֆէր գաթլ իթմիշ օլ

մասը իւզէրինէ, Աճէմ տէվլէթինտէն թարպիյէ վէ թաղմիւնաթ թալէպ իտիւմիշ իտիւ Աճէմիստան 50000 բուպլի թաղմիւնաթլէ պէրապէ, գաթիլլէրին լաշէլէրինի թէսլիմ իթմէկէ բաղը օլմուշ տըր:

ԱՃԷՄԻՍՏԱՆ

Երեւանտան վէրիլէն պիր հաւաթիսէ պինաէն, աճէմ իսթիլալընարը չիմտիքի Շահըն եէրինէ բրէնս Պալիսալթանէի գանտիտա կէօթէրմիշլէր: Բէգա Սիլիսալթանէ քէնտիսինի շահ իւլան իթմէք զայրէթինտէ պուլունուր ըմըշ:

ՍԱՄՈՍ ԱՏԱՍԸ

«Աթանս Հաւաթըն իսպարընա պինաէն, Սօֆուլիս համի տէվլէթլէրին Աթինտաաքի էլիլէրինէ եէնի պիր պէյանամէթադտիմի իլէ, Սամօստա թիւրք հիւրիւմէթլինին իճպարը իլէ՝ եէնի մէպուսան ինթիսապաթընա վէ աաըլ մէպուսարըն իթհաթ: տաաթ ալթընտա իսթիֆա իթտի իրլմէսինէ գարըլ վէ նիհայէթ աիկէր պիր թագըմ գանունա մուպլիր աշվալտան տօլայը բըրօթէսթ իթմիշ տիր: Մ. Սօֆուլիս պու բըրթէսթլէրտէն սօնրա՝ Սամօսըն գանուըն-էսասիսինի իպգա իթմէք իշիւն պիւլա թէլիսի տէվլէթլէրին միւտալսէլէ իթմէլէրինի բէճա իթմիշ տիր:

Մ Ա Ր Ո Ք

Մարոք աշվալը չու սօն կիւնէրտէ պէօյիւկ թէպէտտիւլաթ քէսպ իթտի էճնէպի միւտալսէլէսինէ գարըլ օլան Մուլա Հաֆիտ պու կիւն քէնտի պիրաւտէրի Ապտէլ Ազիզ եէրինէ պիւթիւն Մարօք մէմալիքինէ սուլթան իւլան օլունմուշ վէ Ֆէս բաթլթալսթընա կիրուպ, միւզաֆէրանէ սուրէթտէ հաքիմիյէթ թալթըն-հա օթուրմուշ, վէ էհալիսին վէ բէճալ վէ իւմէրանըն հէր սընըֆտան հիւրիւմտար թանըմըշ տըր:

Աֆրիգանըն պիր գըթասընտա վուգու պուլան չու տալիլի թէպէտտիւլաթըն էվրոպայա պէօյիւկ թէհտիլի օլաճագ տըր: Մալիւմ օլտըղը իւզրէ, Սուլթան Ազիզ տէվլէթլէրին ագտ իթտիկի Ալճէզիւրաս ահտիւմէսինին պիւթիւն աշքեամընը գապուլ իթմիշ վէ Ֆրանսա սէվլէթլինէ մաթու պիր պէնտէ հալիսի քէսպ իթմիշ իտի. ֆազաթ Մուլա Հաֆիտ մէքքիւր ահտիւմէսինին աշքեամընտ գարըլ օլմաղլէ՝ Մարոքըլարը թահրիգ իտէրէք քէնտիսինէ պէնտ էյլէտի վէ էճնէպիլէրին իթթիաղաթանը թանըմաճագ՝ մէպտէսի չու իլէ եօլա չըգտըլ Պու հալտէ Ֆրանսանըն պիր թագըմ իթթիաղաթընա գարըլ տուրաճագ վէ պու սէպէպլէ ֆրանսըլ տէվլէթի Ֆէս

մէմալիքինտէ պէօյիւկ միւշքիլաթլարա ուղրայաճագ տըր:

Պէրլինտէն ֆրանսըլ վէ Ինկիլ մուսպիրլէրինին վէրտիլէրի սօն մալիւմաթլարա նաղարէն, պուլտան պիր գաշ հաֆիթա էվլէլ Մուլա Հաֆիտին մուրախասլարը խաֆի սուրէթտէ ալման վիւքէլասր իլէ կէօրիւմիւշ վէ պիր վագըթ թէպտիլի գըյաֆէթ Ալմանիայը տօլաշմըշ տըրլար: Ալման կաղէթալարը պուլուսուստա սիւքիւտ գալմըլար: Պու իշլէրտէն չիւբհէ օլունիյօր քի՝ Ալմանիա տէվլէթլի՝ Ֆրանսայա նիսպէթէն՝ Մուլա Հաֆիտէ թալիմաթ վէ գուլվէթ վէրմիշ վէ վէրէճէք տիր: Իշթէ պու սուրէթտէ Մարոք մէսէլէսի սօնուտա Ֆրանսա վէ Ալմանիա պէյնիտէ պիր մուհարէպէ ալըմասընա սէպէպ օլաճագ կէօրիւնիյօր: ֆազաթ Ալճէզիւրաս գօնֆէրանսը հիւքմիւնէ վէ Ինկիլիք ֆրանսըլ իթթիաղաթընա՝ Ինկիլթէրա Մարոք մէսէլէսինտէ Ֆրանսանըն հուգուգընը մուհաֆազա իթմէկէ պօրճըլ տըր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

Մըսըր Խըտիվի վիէննատան Բարիլէ կիթմիշ տիր:

—Բրէնս՝ Նաբօլէօն իւշ կիւն Պէլկրատտա սըրպ գըրալընա միսաֆիր օլմուշ տըր: Դրալ Բրէնսէ Գարապէօրկիվի պէօյիւկ երլտըղընը իհտա էյլէմիշ:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՑԻ

ՁԱՍԻՐԷ			
ՊՈՒՂՏԱՅ			
Վալսոն	100 քիւ.	19 50-2120	
Արապա	57-62 լիպ.	12/16, 20	
ԱՐՔԱ			
Վալսոն	100 քիւ.	13-50/14	
Արապա	45-52 լիպ.	7, 7.60	
ԵՆՈՒԱՅ սարապա	33-36 լիպ.	5-5-40	
»	100 քիւ.	10. 50/11	
ՁԱՎՏԱՐ արապա	52-57 լիպ.	9- 10/10	
ՆԱՍՈՒԼԱՅ	100 քիւ.	17-19	
ՏԱՐԵ արապա		7. 60 - 8. 40	
ԳՈՒՈՂ արապա	55-60 լիպ.	17.18	
ՄԻՍԻՐ		11-12-	
Կիւնտէ վալսոն	15/26	վէ 40-50	
» ապա կէլմէքտէ	վալսոն մուսմէլէսը	նաբօլէօն 20 ֆր.	արապա մուսմէլէսի քէլա նաբօլէօն 20.
ՊԱՂԱՐԻՑԷ			
Վարնա քիւզաթընտա պաղպալիյէ մալլէրին պու կիւն քիլիյաթը, օլմուշ ֆրանսը իլէ՝			
» Ա. Հ. Վ.		1.95- 2.20	
Շէլլէլ Նիմիշ		90	
Շէլլէլ քէսմէլ սանտոգ		46.-	
Բիւրիւն ճէնուլա չուվալը		45.-	
» Ֆիլիպէ		—	
» Ինկիլիշ		33. 50	
Բիգօ		50.-	
ԿԱՉ Սանտըրը		10.70	
Ձիւթիւն եաղը քիւ.	1.30.	1.35	
ԳՈՒՐՈՒ իւզրէ		75.-	
Եւմուրթ 100 աթիլի		4.40	

